

Bc. Hana Ehlová, DiS.

Smetanův Pražský karneval / Smetana's Prague Carnival

Magisterská diplomová práce UK FF v Praze, Ústav hudební vědy, Praha 2019, 101 s., notové příklady v textu

Oponentský posudek

Jak je zřejmé z názvu předložené diplomové práce, má tato práce monografický charakter a zaměření. Autorka, Bc. Hana Ehlová, DiS., se v ní zabývá *Pražským karnevalem* z roku 1883, představujícím poslední orchestrální kompozici Bedřicha Smetany. Jak známo, skladatel měl původně na mysli symfonický cyklus o několika částech, ale stihl dokončit pouze Introdukci a Polonézu.

Text Hany Ehlové je přehledně rozčleněn do tří hlavních kapitol – z nichž poslední, třetí, je nejrozsáhlejší – a v jejich rámci do většího počtu dílčích podkapitol. První kapitola, nazvaná jednoduše *Karneval*, představuje nejprve stručně na základě vybrané odborné literatury tento kulturní a společenský fenomén a jeho historii. Dále připomíná několik nejznámějších instrumentálních, operních či operetních děl z 19. století, která se fenoménem karnevalu významně inspirovala. Posléze si na základě dochovaných pramenných svědectví i příslušné literatury všíhá role karnevalu i jiných tanečních zábav v životě Bedřicha Smetany – především v jeho mládí, ale příležitostně i později.

Druhá kapitola shrnuje nejprve na základě pramenných svědectví i literatury dostupné údaje ke genezi díla, a poté přináší „stručný nástin kompozice“ (nadpis podkapitoly 2.2); nazvat těchto několik málo stránek podrobnou analýzou kompoziční struktury by v tomto případě bylo nejspíš poněkud nadsazené. Následuje důkladný popis a charakteristika všech dochovaných autografních pramenů k *Pražskému karnevalu*. Největší místo a pozornost jsou zde právem věnovány souvislé „klavírní skizze“, nalezené více než sto let po jejím vzniku v 90. letech minulého století.

Třetí kapitola, pojednaná z celé práce nejdůkladněji, takže tvoří téměř polovinu jejího rozsahu, se zabývá proměnami (domácí resp. převážně pražské) recepce tohoto posledního Smetanova díla, a to od prvých veřejných provedení a vydání až po současnost či zcela nedávnou minulost. Autorka se zde opírá především o písemné prameny a literaturu, tj. o dobové novinové recenze a časopisecké stati a o knižní monografie. Ale obrací se znovu také k notovým pramenům; kromě těch, které jsou pojednány v kapitole 2, jsou to zejména rukopisné prameny, zachycující úpravy a retuše orchestrální partitury, které provedli dirigenti Karel Kovařovic a Václav Talich, dále tištěné klavírní výtahy a kritické edice partitury pořízené Otakerem Zichem (1924) a Františkem Bartošem (1951).

Celkově vzato, předložená práce představuje dle mého soudu zatím nejdůkladnější a nejúplnější text, věnovaný genezi, pramenné problematice a recepci tohoto Smetanova díla. Ocenění si zaslouží v první řadě autorčina důkladná práce heuristická – a především její schopnost kritického čtení, porovnání a vyhodnocení shromážděných pramenů a informací. – Některé drobné nepřesnosti či nedopatření, na které jsem při čtení narazila, jsem vyznačila tužkovými glosami v odevzdaném tištěném exempláři, nepovažuji však za nutné je v tomto posudku výslovně a jednotlivě zmiňovat.

Výjimku činím pouze ve třech případech:

- s. 15–16: citace ze Smetanových raných deníků jsou převzaty z monografie Zdeňka Nejedlého a tudíž v českém překladu, což lze akceptovat; chybí mi tam však sebemenší zmínka o tom, že Smetanův originál byl v tomto případě německý, případně odkaz k tomuto původnímu znění
- s. 19 (pozn. 75), 21, 51 ad.: jméno známého hudebního publicisty a Smetanova přívržence V. V. Zeleného je uváděno (rozepisováno) ve tvaru Vojtěch Václav Zelený, ačkoliv šlo o Václava Vladimíra Z.
- s. 41: nejasnosti v odkazech na předchozí podčarové poznámky (pozn. 51 → viz pozn. č. 69; pozn. 154 → viz pozn. č. 43) způsobují, že se čtenář/ka z textu ani z poznámkového aparátu přesně nedozví, za jakých okolností byla popisovaná unikátní klavírní skica k *Pražskému karnevalu* nalezena či objevena, ani přesný bibliografický údaj o oné dosud jediné odborné studii, která byla tomuto prameni věnována

Domnívám se nicméně, že jako celek splňuje diplomová práce Bc. Hany Ehlové, DiS. nároky, kladené obvykle na kvalifikační práce tohoto typu, a doporučuji proto její přijetí k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: **v ý b o r n ě**

V Praze 20. 1. 2020

Prof. PhDr. Jarmila Gabrielová, CSc.